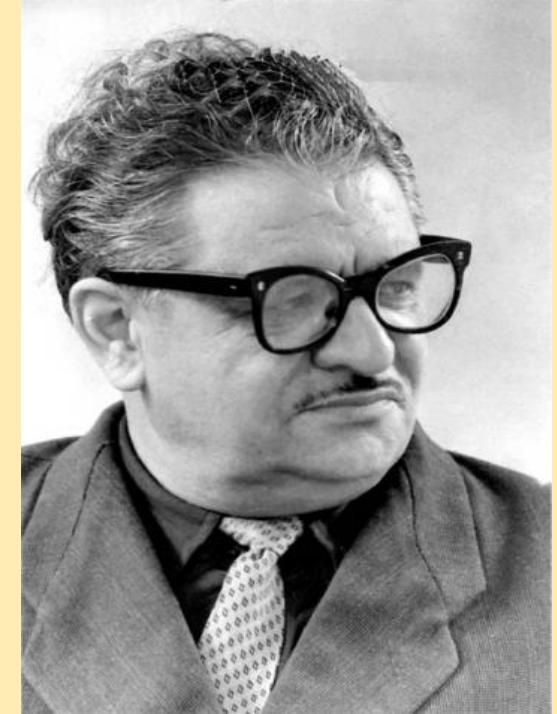

Maqsud Shayxzodaning hayoti va ijodi. “Mirzo Ulug‘bek” tragediyasi

Fan- O‘zbek tili
O‘qituvchi- Kamaliddinova
Nigora Sirajiddinovna

REJA:

- 1 • Maqsud Shayxzodaning tarjimai holi
- 2 • “Mirzo Ulug‘bek” tragediyasi
- 3 • “Toshkentnoma”. Bag‘ishlov
- 4 • Maqsud Shayxzodaning fotosuratlari

Maqsud Shayxzoda

(1908-1967)

*Do 'stlar, yaxshilarni avaylab
saqlang!*

*«Salom» degan so 'zningsalmog 'in
oqlang!*

*O 'lganda yuz soat yig 'lab
turgandan Uni tirigida bir soat
yo 'qlang!*

Maqsud Shayxzoda

TILAME

O‘zbek adabiyotining atoqli namoyandalaridan biri, «Buyuk xizmatlari uchun» ordeni bilan taqdirlangan mashhur shoir, zabardast dramaturg, adabiyotshunos olim va tarjimon Maqsud Shayxzoda 1908-yili Ozarbayjonning Oqtosh shahrida tavallud topgan. Boshlang‘ich va o‘rtal ma’lumotni Oqtoshda olgach, Boku Oliy pedagogika institutida sirdan o‘qidi va 1925-yildan boshlab Darband shahrida muallimlik bilan shug‘ullandi.

TIIAME

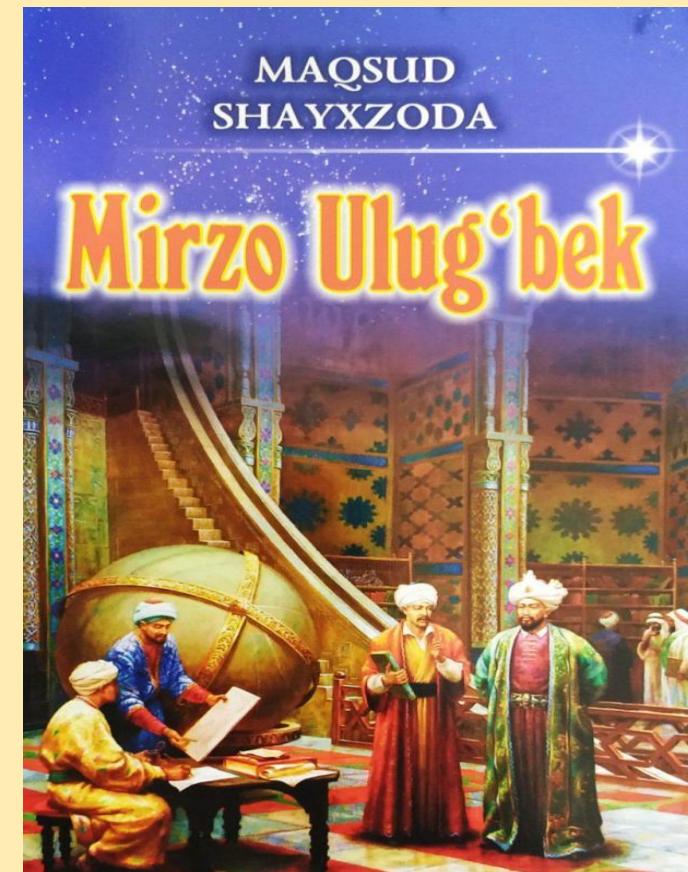
Миртемир ва Мақсуд Шайхзода. Тошкент, 1960

Миртемир Асарлар 2-жилд (Т.1981) || www.ziyouz.com

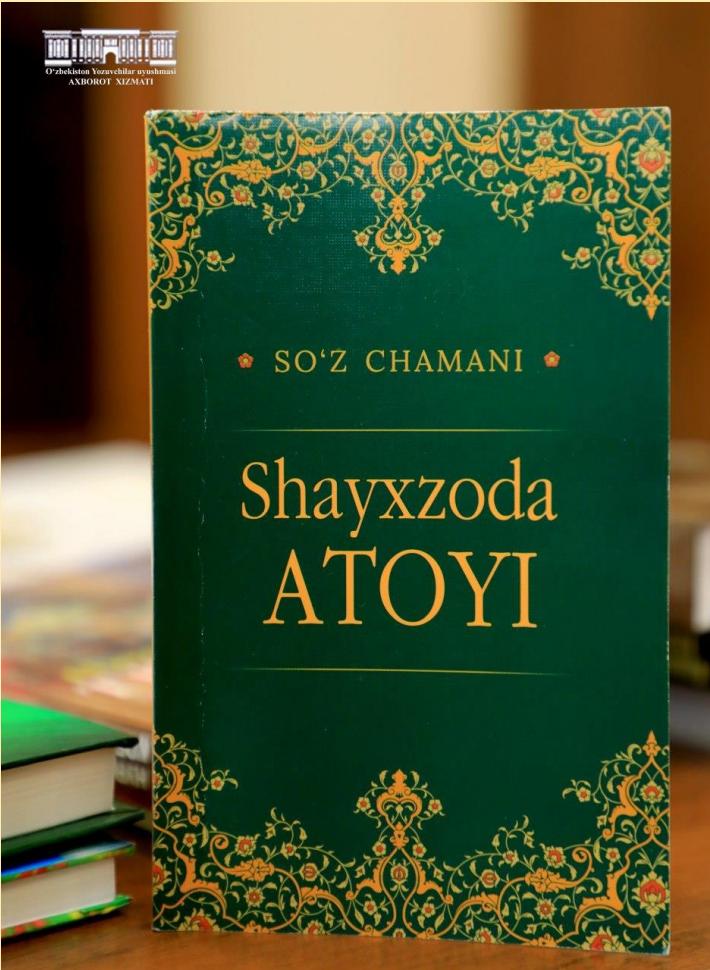
Shayxzoda 1928-yilda Toshkentga kelib, turli gazeta va jurnallar tahririylatlarida, Fanlar qo'mitasi qoshidagi Til va adabiyot institutida ilmiy xodim va to umrining oxiriga qadar Nizomiy nomidagi Toshkent pedagogika institutining o'zbek klassik adabiyoti kafedrasida dotsent vazifasida xizmat qilib, yuqori malakali kadrlar tayyorladi.

1960-yilda yozgan «Mirzo Ulug‘bek» tragediyasida buyuk o‘zbek astronomi va ma’rifatparvar podshosi obrazini o‘zbek adiblaridan birinchi bo‘lib yaratdi. Shayxzodaning o‘zbek adabiyoti tarixi, o‘zbek xalq og‘zaki ijodiyoti, xususan, Alisher Navoiy ijodini tadqiq etish borasidagi ilmiy ishlari ham tahsinga sazovordir.

TILAME

TIIAME

U filologiya fanlari nomzodi va dotsent bo'lishi bilan bir qatorda buyuk shoir ham edi. Shayxzoda asarlari qardosh va xorijiy tillarga tarjima qilingan. Shayxzoda 1967-yili vafot etdi.

U 2001-yilda «Buyuk xizmatlari uchun» ordeni bilan taqdirlandi.

Toshkentnoma

(*Lirik poemadan parchalar*)

TILAME

Bag‘ishlov

Shaharlar boqiyidir,
umr - o‘tkinchi,

Daryolar sobitdir,
suylar - ko‘chkinchi.

Har kim o‘z shahrida
qo‘ygan esdalik:

Yo bino qurishda
katta ustalik,

Yo shirin latifa yoki
ixtiro,

Yo daraxt, yo farzand, ko‘prik, yo
misra,

Yo qo‘sinq, yo dori, maktab,
sog‘chilik,

Xulosa: dunyoda biron
yaxshilik...

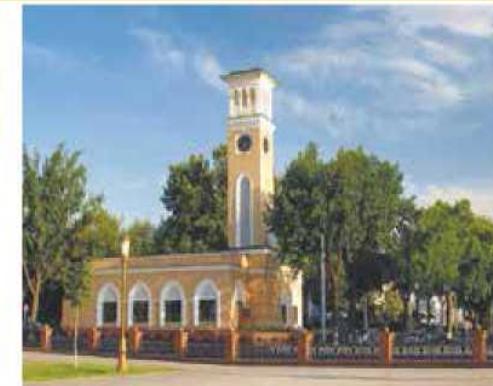

Bir vaqtlar men senga
shahrimni maqtab

Qilarkan ta'rifin, sen
biroz to'xtab,

«Shunchalar bormikan?»
deb gumon qilding,

«Ko'rganda aytamiz!»
deb imo qilding.

Va aytding -
darvoqe, ko'rgandan
keyin:

«Maqtoving oz
ekan, soz ekan
uying!»

Qomatga munosib
bo'lsin deb libos,
Shahrimga dildagi
muhabbat, ixlos

TILAME

TIIAME

Dostonga quyilsin degandim
u choq,

Kechikib yozganim
kechirgin, o'rtoq!

Bu yerda turganlar, yoki ko'rganlar,
Yoki ko'rayin deb istab turganlar,

Yoki Toshkentimning shaklin
so'rganlar,

Naqshini dilida olib
yurganlar...

Sizga bu taronam - kuyim
armug'on,

Nasr - og'ir qadam, nazm -
chopog'on.

Lug‘at

boqiy — вечный

sobit — постоянный,

стойкий

ko‘chkinchi – бродячий

ta’rif - описание

darvoqe — между

прочим, кстати

qomat— стан

tarona—напев

armug‘on— дар

TILAME

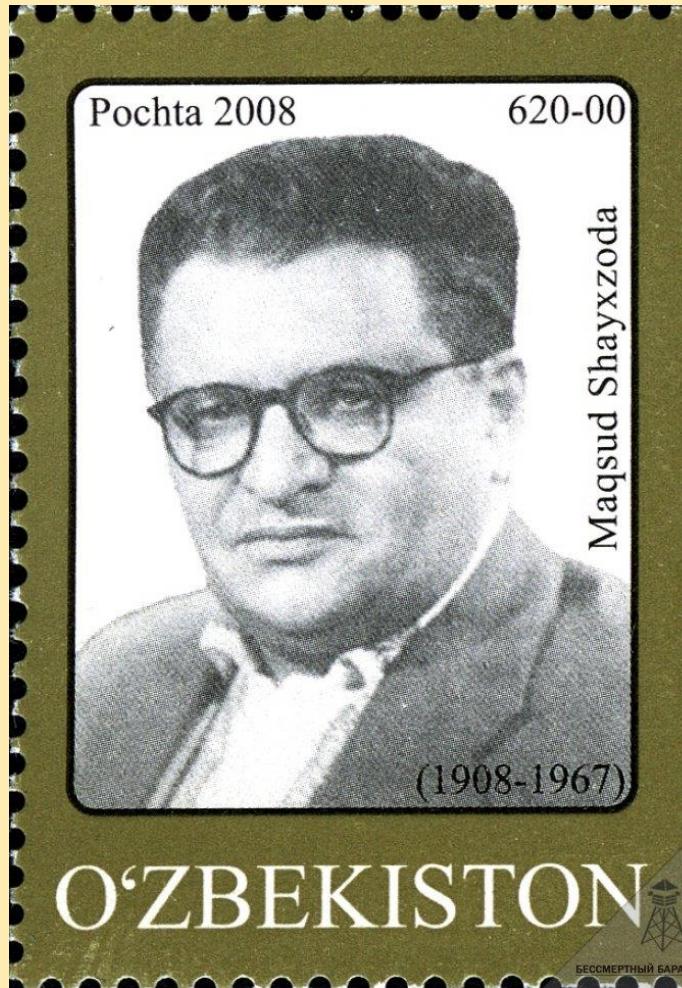
She‘r yuzasidan savollar:

1. «Dunyoda biron yaxshilik» deb yozuvchi nimani nazarda tutgan?
2. «Maqtoving oz ekan, soz ekan uying» misrasini izohlang.
3. Yozuvchi nimani «kechikib yozdim», deb uzr so‘raydi?
4. Shoir kimlar uchun kuyini armug‘on qiladi?

TILAME

TIAME

TIAME

TIIAME

TILAME

TILAME

Uyga vazifa. Maqsud Shayxzoda haqida so‘zlab bering, she’rlarini yod oling.

E‘tiboringiz uchun
rahmat!